

СХВАЛЕНО

Вченою радою
Одеського державного
університету внутрішніх справ
(протокол № 9 від 25.03.2021)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Одеського державного
університету внутрішніх справ
30.03.2021 року № 110

ПОЛОЖЕННЯ

про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Одеському державному університеті внутрішніх справ

1. Загальні положення

1.1. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Одеському державному університеті внутрішніх справ (далі - університет) розроблене відповідно до вимог Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту», інших нормативно-правових актів МОН України та МВС України та ґрунтується на принципах, викладених у «Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти.

1.2. Положення розроблено з метою досягнення значних результатів якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, забезпечення сприятливих умов для науково-педагогічної діяльності та навчання здобувачів вищої освіти в університеті, а також конкурентоздатності університету на ринку праці.

1.3. Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) в університеті передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- визначення принципів та процедури забезпечення якості вищої освіти;
- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм (перелік освітніх компонентів і логічна послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми);
- забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників університету та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті університету, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти, за кожною освітньою програмою (кадрове, матеріально-технічне та методичне забезпечення);
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

- забезпечення відповідної кваліфікації та високого фахового рівня науково-педагогічних працівників (застосування процедури відбору та призначення на посади на конкурсній основі з визначенням фахових вимог; створення умов і можливостей для вдосконалення фахової майстерності, стажування та підвищення кваліфікації; вивчення передового досвіду; застосування інноваційних технологій навчання, стажування, підвищення кваліфікації тощо);
- забезпечення дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти в університеті, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- інших процедур і контрольних заходів.

2. Принципи та процедура внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

2.1. Система забезпечення якості вищої освіти в університеті розроблена згідно із принципами:

- відповідності європейським та національним стандартам якості вищої освіти;
- автономії університету, який несе відповідальність за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;
- органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності;
- відкритості та доступності інформації на всіх етапах забезпечення якості освіти;
- безперервності освіти, яка відкриває можливість для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, нероздільності навчання і виховання, що полягає в їх органічному поєднанні;
- варіативності освіти, що передбачає запровадження варіативного компоненту змісту освіти, диференціацію та індивідуалізацію освітнього процесу.

2.2. Система забезпечення якості вищої освіти передбачає процедури:

- здійснення ранньої професійної орієнтації учнів загальноосвітніх шкіл;
- здійснення освітньої діяльності на високому рівні, який забезпечує здобуття вищої освіти відповідного освітнього ступеня;
- розвиток культури якості, в межах якої всі структурні підрозділи університету беруть на себе відповідальність за якість і долучаються до забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти на всіх рівнях;
- створення необхідних умов для розвитку та реалізації здібностей і талантів учасників освітнього процесу;
- формування та збереження культурних і наукових цінностей та досягнень суспільства, етичних і естетичних норм життя;
- формування інноваційного освітнього середовища;
- налагодження міжнародних зв'язків у галузі освіти та науки;
- впровадження новітніх технологій для підвищення якості вищої освіти;
- сприяння працевлаштуванню випускників;
- забезпечення учасникам освітнього процесу академічної свободи;

- підтримка академічної чесності і свободи та запобігання проявам академічного шахрайства;
- залучення до забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти усіх стейкхолдерів;
- вивчення і врахування пропозицій стейкхолдерів до основних компетентностей випускників університету, необхідних для практичної діяльності в сучасних умовах.

2.3. Основними стратегічними цілями системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти є:

- гарантування розробки якісних освітніх програм відповідно до національних та міжнародних освітніх стандартів, націлених на підготовку фахівців із відповідними компетентностями, з урахуванням широкого спектру освітніх потреб здобувачів вищої освіти та роботодавців;
- формування у майбутніх фахівців необхідних соціально-особистісних компетенцій в поєднанні з професійними, що повинно стати цільовою установкою і змістовною основою процесу виховання особистості здобувача вищої освіти. Посилення виховної спрямованості освітнього процесу має здійснюватися з акцентом на розвиток соціально-особистісних компетенцій та професійних якостей особистості;
- забезпечення якості освітньої діяльності шляхом дотримання встановлених норм та процедур за підтримки і відповідальності усіх учасників освітнього процесу.
- функціонування ефективної інституційної системи взаємодії структурних підрозділів з усіма учасниками освітнього процесу, яка забезпечуватиме безперервне вдосконалення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в університеті.
- запобігання будь-яким проявам нетолерантності чи дискримінації учасників освітнього процесу в університеті.

3. Розроблення, затвердження, моніторинг та перегляд освітніх програм

3.1. *Освітня (освітня (професійна) чи освітньо-наукова) програма* – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій).

3.2. *Обсяг освітньої програми становить:*

- для підготовки бакалаврів за освітньо-професійною програмою на базі повної загальної середньої освіти – 180-240 кредитів;
- для підготовки бакалаврів за освітньо-професійною програмою на основі ступеня молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) – 60/120/180 кредитів (визначаються відповідними стандартами вищої освіти);

- для підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою – 90-120 кредитів;
- для підготовки магістрів за освітньо-науковою програмою – 120 кредитів, з них обсяг дослідницької (наукової) компоненти обов'язково складає не менше 30 відсотків.
- для підготовки доктора філософії: - обсяг освітньої складової освітньо-наукової/освітньо-творчої програми становить 30-60 кредитів ЄКТС. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації відповідно до законодавства.

За відсутності стандарту вищої освіти зі спеціальності за відповідним рівнем за основу береться опис відповідного кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій (НРК). Назви освітніх програм повинні мати ознаки (ключові слова) назви відповідних спеціальностей (спеціалізації, спеціалізацій).

3.3. На підставі ліцензії на право проведення освітньої діяльності з підготовки фахівців певного рівня вищої освіти за певною спеціальністю, Університет розробляє освітню програму.

Наказом ректора університету призначається гарант освітньої програми та формується склад проектної групи для розроблення освітньої програми.

3.4. Основною метою моніторингу та періодичного оновлення освітніх програм є підтвердження їхньої актуальності з урахуванням світових тенденцій розвитку відповідної галузі знань і потреб на ринку праці, підвищення якості та результативності організації освітнього процесу, задоволення потреб здобувачів вищої освіти та роботодавців.

Моніторинг та періодичне оновлення освітніх програм відбувається за участю зацікавлених сторін (здобувачів вищої освіти, роботодавців, науково-педагогічних працівників, учасників академічної спільноти інших стейкхолдерів) та передбачає проведення відповідних процедур зі збору та аналізу інформації щодо освітньої діяльності пов'язаної з реалізацією освітніх програм.

3.5. Освітні програми оновлюються на засіданні Вченої ради Університету, не рідше одного разу на рік.

3.6. Порядок розроблення, затвердження, моніторингу та оновлення освітніх програм здійснюється відповідно до діючих положень в університеті.

4. Оцінювання здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників університету

4.1. Оцінювання здобувачів вищої освіти в університеті здійснюється під час поточного та підсумкового контролю, ректорського контролю рівня знань здобувачів вищої освіти та атестації здобувачів вищої освіти відповідно до діючих положень в університеті.

4.2. Рейтингове оцінювання діяльності здобувачів вищої освіти - це інструмент управління освітнім процесом, який передбачає визначення загального рейтингу кожного здобувача вищої освіти.

4.3. Рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників – кількісний показник результатів якості роботи науково-педагогічних працівників, що формується за основними напрямками їх діяльності. В основу рейтингового оцінювання результатів діяльності науково-педагогічного працівника покладено Закон України «Про освіту», Закон України «Про вищу освіту» та інших нормативно-правових актів МОН України та МВС України.

4.4. З метою здійснення оцінювання рівня проведення науково-педагогічним працівником навчальних занять в університеті використовуються різні форми контролю (відкриті заняття, взаємовідвідування занять, анкетування здобувачів, тощо).

4.5. Рейтингове оцінювання результатів діяльності науково-педагогічних працівників університету проводиться щорічно шляхом об'єктивного аналізу якості їх роботи і має слугувати активізації та стимулюванню професійної діяльності науково-педагогічних працівників, усуненню наявних недоліків і спрямуванню діяльності науково-педагогічних працівників на розв'язання актуальних для університету завдань у межах їх професійної діяльності.

5. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників

5.1. Основними завданнями підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників є:

- удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань з урахуванням вимог відповідного стандарту;
- формування та розвиток цифрової, управлінської, комунікаційної, мовленнєвої компетентностей тощо;
- набуття досвіду виконання додаткових завдань та обов'язків у межах спеціальності та/або займаної посади;
- вивчення педагогічного досвіду, методів управління, ознайомлення з досягненнями науки і техніки та перспективами їх розвитку;
- розроблення конкретних пропозицій щодо удосконалення освітнього процесу, впровадження у практику навчання кращих досягнень науки і техніки;
- застосування інноваційних технологій реалізації змісту навчання, що передбачає його диференціацію, індивідуалізацію, запровадження дистанційних, інформаційно-комунікативних технологій навчання.

5.2. Університет забезпечує підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників у межах повноважень та відповідно до законодавства та відповідно до існуючих положень в університеті.

5.3. Науково-педагогічні працівники можуть підвищувати кваліфікацію за різними формами та видами в Україні або за кордоном (крім держави, що визнана Верховною Радою України державою-агресором чи державою-окупантом). Форми, види, напрями та суб'єктів надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації науково-педагогічний працівник обирає самостійно з

урахуванням результатів самооцінки компетентностей і професійних потреб та або посадових обов'язків.

6. Ресурси для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти, за кожною освітньою програмою

6.1. Для створення належних умов, які сприяють успішному виконанню освітніх програм, університет забезпечує здобувачів вищої освіти:

- відповідними навчальними програмами з кожної навчальної дисципліни, робочими навчальними програмами, методичними рекомендаціями для самостійної роботи здобувачів вищої освіти, методичними рекомендаціями щодо проведення семінарських/практичних занять та іншими методичними матеріалами;

- спрямованістю освітнього процесу на практичну складову;
- консультаційною допомогою усіх учасників освітнього процесу та структурних підрозділів університету;
- бібліотечним фондом;
- матеріально-технічним забезпеченням, зокрема технічним оснащенням аудиторного фонду, комп'ютерних класів, полігонів тощо.

6.2. Спрямованість освітнього процесу на практичну складову у різних формах залучення до організації та реалізації освітнього процесу роботодавців та/або професіоналів-практиків (проведення бінарних занять, участь у захисті практичної підготовки та атестації здобувачів вищої освіти, тощо).

6.3. Інформаційне забезпечення університету становлять бібліотечні фонди, електронний архів (інституційний репозитарій) університету, можливість роботи у мережі Інтернет, робота власного сайту, а також автоматизована система управління навчальним процесом (АСУ).

6.4. Бібліотечні фонди університету використовуються здобувачами вищої освіти згідно з Положенням про загальну бібліотеку ОДУВС та правилами користування бібліотекою ОДУВС.

Бібліотечний фонд університету поповнюється за рахунок видання навчально-методичної літератури, монографій підготовлених науково-педагогічними працівниками університету та закупівлі навчальних і наукових видань, передплати фахових періодичних видань.

6.5. Самостійна робота здобувачів вищої освіти – це різноманітні види індивідуальної та колективної навчальної діяльності здобувачів вищої освіти, що спрямовані на досягнення окресленої дидактичної мети і виконуються без прямої участі науково-педагогічного складу, але за його завданням у спеціально відведений для цього час, вільний від обов'язкових для відвідування навчальних занять.

Головною метою самостійної роботи здобувачів вищої освіти є формування пізнавальної активності, засвоєння основних умінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань та підвищення рівня організованості здобувачів вищої освіти.

Основними завданнями самостійної роботи здобувачів вищої освіти є засвоєння в повному обсязі освітніх програм та послідовне набуття навичок ефективної самостійної професійної (практичної та науково-теоретичної) діяльності на рівні світових стандартів.

7. Інформаційна система для ефективного управління освітнім процесом

7.1. Для ефективного управління освітнім процесом університет застосовує інформаційні системи, які є одним із важливих елементів освітнього середовища і характеризуються мобільністю, доступністю, прозорістю.

7.2. В університеті використовуються такі інформаційні системи:

- офіційний сайт університету;
- система електронного документообігу;
- автоматизована система управління навчальним процесом (АСУ), що забезпечує:

- створення автоматизованої систем ведення відповідних баз даних;
- розрахунок навантаження науково-педагогічних працівників;
- складання розкладу занять.

7.3. Інформаційні системи університету створені на основі інформаційно-комунікаційних технологій, забезпечують сучасний, інноваційний зміст освітнього процесу. Існування інформаційних систем управління сприяє підвищенню якості освіти, осучаснює її зміст та форми організації освітнього процесу.

7.4. Інформаційні системи відображають:

- досягнення здобувачів вищої освіти та показники їхньої успішності;
- рівень задоволеності здобувачів вищої освіти освітньою програмою;
- ефективність роботи науково-педагогічних працівників.

7.5. Екзаменаційний центр – навчальний полігон, де здійснюється комп'ютерне тестування. Завданням екзаменаційного центру є надання можливості проведення якісної діагностики знань (залишкових знань) здобувача вищої освіти протягом усього періоду навчання за допомогою технічного потенціалу університету, з метою об'єктивного незалежного оцінювання їх навчальних досягнень.

8. Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації

8.1. Рішення і діяльність університету у сфері вищої освіти, крім інформації з обмеженим доступом, є відкритими. Інформація про процедури та результати прийняття рішень і провадження діяльності у сфері вищої освіти підлягає оприлюдненню на офіційному веб-сайті та у засобах масової інформації, на інформаційних стендах та у будь-який інший спосіб.

8.2. Ректор університету оприлюднює щорічний звіт про свою діяльність на офіційному веб-сайті університету.

8.3. Обов'язковому оприлюдненню на офіційному веб-сайті та/або в будь-який інший спосіб підлягає:

- статут університету;
- ліцензії на провадження освітньої діяльності;
- сертифікати про акредитацію освітніх програм.
- структура та склад керівних органів університету;
- кадровий склад університету згідно з ліцензійними умовами;
- освітні програми, що реалізуються в університеті, та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою;
- ліцензований обсяг та фактична кількість осіб, які навчаються у університеті;
- наявність вакантних посад, порядок і умови проведення конкурсу на їх заміщення;
- напрями наукової діяльності;
- наявність гуртожитків та вільних місць у них, розмір плати за проживання;
- результати моніторингу якості освіти;
- правила прийому до університету;
- умови доступності університету для навчання осіб з особливими освітніми потребами;
- розмір плати за навчання, підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації здобувачів освіти;
- перелік додаткових освітніх та інших послуг, їх вартість, порядок надання та оплати;
- правила поведінки здобувача освіти в університеті;
- кошторис університету та всі зміни до нього;
- звіт про використання та надходження коштів;
- інформацію щодо проведення тендерних процедур;
- штатний розпис;
- інша інформація, що оприлюднюється за рішенням університету або на вимогу законодавства.

9. Академічна доброчесність

9.1. Академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових досягнень.

9.2. Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну науково-педагогічну діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

9.3. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

9.4. Дотримання академічної доброчесності здійснюється відповідно до Положення про академічну доброчесність в Одеському державному університеті внутрішніх справ.

10. Внутрішній контроль за якістю вищої освіти

10.1. Інституційна структура внутрішнього контролю за якістю вищої освіти є сукупністю структурних підрозділів університету, які забезпечують якість освітньої діяльності та якість вищої освіти через виконання покладених на них функцій та повноважень.

10.2. В університеті існує п'ять рівнів функціонування системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, між якими розподіляються повноваження і обов'язки щодо внутрішнього контролю за якістю освітнього процесу.

Перший рівень – здобувачі вищої освіти. Функції та повноваження полягають у безпосередній участі в освітньому процесі та оцінці освітнього середовища університету з позиції можливості всебічного розвитку та набуття програмних результатів навчання.

Другий рівень – кафедри, керівники проектних груп (гаранти) та члени проектних груп освітніх програм, групи забезпечення, науково-педагогічні працівники, куратори академічних груп. Функції та повноваження полягають у реалізації, оновленні освітніх програм, а також забезпеченні постійного моніторингу якості вищої освіти та освітньої діяльності.

Третій рівень – факультет (декани факультетів, заступники деканів факультетів, завідувачі кафедр), курсантсько-студентське самоврядування та самоврядування ад'юнктів, аспірантів та докторантів. Функції та повноваження полягають у реалізації якісного освітнього процесу за освітніми програмами, щорічному моніторингу якості вищої освіти та освітніх програм.

Четвертий рівень – Вчена Рада, ректорат, ректор, проректори, а також збори трудового колективу, в частині схвалення щорічного звіту ректора, інші структурні підрозділи. Функції та повноваження полягають у прийнятті загально-університетських рішень, документів, процедур тощо, що стосуються якості освітньої діяльності і якості вищої освіти та реалізації освітніх програм в університеті.

П'ятий рівень – роботодавці, представники бази практик. Функції та повноваження полягають у долучення до процедури прийняття та зміни освітніх програм, долучення до опитування щодо якості існуючих освітніх програм та якості освітньої діяльності за ними, здійсненні громадського контролю через включення представників роботодавців до складу дорадчих органів та комісій Університету, участь у проведенні та оцінці результатів практики та стажування як різновиду освітньої діяльності.

**Проректор державного
університету внутрішніх справ**

Павло БЕРНАЗ